

Подъ такова мъка Гръчка ся намиратъ сега и Българскы народны училища. Собственно епархіалны училища имать Българе. Причина ѣ

Славянскы племена не ѣ имало толко рѣкописы на свое нарѣчіе, колко сѣ имали Българе. Това количественно съобразованъ-е исторически ся потвърждава, а именно съ това че Българе по рано отъ всички свои съплеменницы начали да списваѣтъ на своиѣ ѣззыкѣ. Тому по убѣдительно доказателство може да ны послужи тѣхна книга-Библиа. Епоха Българскія писменности починя, по странно съвпаденіе отъ 862 година послѣ Рожд. Христова. Кои изъ днешны Европейскихъ народовъ можѣтъ похвалитися съ толко стара писменность своего ѣзыка ?

Отъ Исторіата е знайно, чи другитѣ Славянскы племена: Чехи, Поляцы, Русси, Сърбе и проч. хванали да пишатъ твърдѣ по късно. Слѣдователно и това хронологическо първенство на Българска писменность потвърждава онова, що заключихъ за количество на тѣхны имѣ рѣкописы, кои имать на природны имѣ ѣззыкѣ.

Много отъ тѣя Българскы рѣкописы съставляватъ часть въ Московска Патріарша Библиотека, нѣкой изъ тѣхъ ся вардѣтъ въ Р и м ѣ въ Витиканская библиотека, но най славна изъ Българскы рѣкописы ѣ *уставное Евангеліе* на кое, въ продълженіе на нѣколко цѣлы вѣкове, Французскитѣ краль-е во време на свое коронясване въ Реймсъ сѣ се на него кляли за вѣрность на Господарството си.

Сторувамяся, чи при такова рачно развиваѣтъ Българскія писменности, трѣбовало бы да ся очакваѣтъ за неѣкъ светлы бѣдѣщности. Къ злощастію надъ неѣкъ ся испълнили думитѣ одного ученаго, кой казалъ тѣй: Бѣдѣщность книжницы во много зависи отъ политическаго състоянія народа.

Такава была участь и Българамъ съ постѣпваніѣ 11-го вѣка до постѣпваніѣ 13-го вѣка; въ продълженіе 200-хъ годинѣ тѣ сѣ были подъ Византийско иго. Въ число, най угнетателныхъ мѣрокъ ѣ было унищоженіе Търновская Патріаршіа и подчиняванія Българскихъ епархій подъ Цариградскія престолѣ. Проведенны Гръкы Архипастыри и мірски начальницы усилили въ Българяхъ по много ненависть, къмъ Гръкы; тѣжки даноцы, лихоимство, различни угнетенія отъ